

telser, som staae i noget andet Forhold til Staten end de af mig nys nævnte, og med hvilke der kan fra Statens Side være Grund til at udøve et særligt Tilsyn. Jeg troer, at Statens særlige Tilsyn med saadanne Stiftelser navnlig maa begrundes i 3 Hensyn. Det første Hensyn er til, om Stiftelsen er oprettet for Midler, som dertil ere udbetalte af Statskassen, idet det er aabenbart, at, hvor Stiftelsen i det Hele eller for den største Deel er kaldt til Live paa denne Maade, der har Staten en særegen Ret til det nævnte Tilsyn. Det andet Hensyn, som er at tage, er, hvorvidt Stiftelsen bliver vedligeholdt ved Tilskud af Staten, ved Pengetilskud, som aarliggen blive bevilgede ved Finantsloven; thi ogsaa heri ligger der en Opfordring, som aarliggen gjentager sig, for Staten, til at udøve Tilsyn med Stiftelsen, og navnlig til at undersøge Nødvendigheden af Tilskuddene. Det tredje Hensyn, som her kommer i Betragtning, er endelig, hvorvidt der til saadanne Stiftelser udredes Bidrag, der ere at betragte som Afgifter eller Skatter. Hvor noget af disse tre Hensyn gjør sig gjældende, og hvor tillige Stiftelsen ikke alene har et mere indskrænket, et blot kommunalt Niemed, men tillige et Statsniemed, der mener jeg, at Rigsdagen er særlig opfordret til, ved sine aarlige Bevillinger af Tilskud til saadanne Stiftelser at forlange fuldstændig Oplysning om disse Stiftelsers Tilstand, hvilken Oplysning kun kan faaes, ved af bemeldte Stiftelser at forlange et omhyggeligt udarbejdet Budget og Udsgt over deres oeconomicke Tilstand. Alle de af mig nævnte Hensyn gjøre sig nu gjældende ved de Stiftelser, som her ere under Forhandling; de ere alle af den Art, at der til dem kan gjøres den nævnte Fordring. Saaledes f. Ex. naar vi først tage Frederiks Hospital, da er denne yderst vigtige og velgjørende Stiftelse ikke alene fuldstændigen opført for Penge, som ere tilskudte dertil af Statskassen, men den vedligeholdes endnu ved betydelige aarlige Tilskud

fra Staten, selv efterat den største Deel af disse aarlige Tilskud er bleven converteret til en fast Capital af 600,000 Rbd., som blev afgivet til den efter Krigen. Desuden oppebærer denne Stiftelse en Afgift saavel gjennem de saakaldte Taarnpenge, som igjennem en Deel Bestallingsgebyhr, som indbetales dertil, hvor til maa søies, at Hospitalet, skøndt det vel efter sin første Foundation synes kun at have et mere kommunalt Niemed, idet det oprindelig er bestemt til at pleie et vist Antal Syge af Kjøbenhavn, dog igjennem Tidernes Udvikling tillige har faaet et meget vigtigt Statsniemed, idet det tjener til Skole for Landets yordende Læger, og i den Henseende yder den væsentligste Tjeneste. Det er altsaa i sin Orden, at Rigsdagen til den aarlige Bevilling til dette Hospital knytter et Krav paa et Eftersyn med, hvorvidt Stiftelsen opfylder de Betingelser, som ere stillede til den, og hvorvidt den bestyrer Pengemidlerne med Orden og Sparfommelighed.

Den anden her til Forhandling værende Stiftelse er Fødsels- og Pleiestiftelsen. Denne Stiftelse er vel tildeels opført ved en mere privat Gave, nemlig ved en Gave af Enkedronning Juliane Marie, men i det væsentligste vedligeholdes den ved directe og ikke ubetydelige Tilskud af Statens Kasse. Tillige oppebærer Stiftelsen en Skat, nemlig den saakaldte Hefestaf, som opkræves til Fordeel for den, og, skøndt den vel nærmest kun har et kommunalt Niemed, har den dog tillige et Statsniemed, idet den væsentlig er at betragte som en Skole for Jordemødre og Accoucheurer i Landet.

Rettelser.

- Nr. 419 Sp. 6681 L. 21 f. n. „Fremstillinger“ læs: „Foranstaltninger“.
 — — Sp. 6682 L. 7, f. o. „Fremstilling“ læs: „Foranstaltning“.